

Trieda: Obojživelníky

Obojživelníky (*Amphibia*) tvoria prechod medzi vodnými a suchozemskými stavovcami. Larválne štádium prekonávajú vo vodnom prostredí, kedy larvy dýchajú žiabrami. Dospelé jedince majú vytvorené pľúca a dýchajú atmosférický kyslík. Majú hladkú kožu bez šupín, v koži je množstvo slizových žliaz.

Kostra obojživelníkov je v prevažnej miere kostená. Základ kostry tvorí chrbtica, ktorej stavce majú bočné výbežky. Stavec, ktorý spája chrbticu s lebkou má dva výbežky, čo bráni otáčaniu hlavy. Vytvorila sa už kostra predných a zadných končatín, ktoré sa ku chrbtici pripájajú lopatkovým a panvovým pásmom. Rebrá sú vytvorené len v náznakoch.

Dýchacím orgánom dospelých jedincov sú pľúca, ktoré sú u mlokov málo vnútorne členené, u žiab majú pľúca zložitejšie usporiadanie. Vzduch sa dostáva do pľúc prehltávaním, nakoľko nie sú vyvinuté rebrá, a teda ani hrudný kôš. Mechanizmus nádychu a výdychu je preto iný ako u vyšších tried. Dýchanie pľúcami je do značnej miery dopĺňané kožným dýchaním.

V porovnaní s rybami majú obojživelníky zložitejší krvný obeh. Srdce má 2 predsieňe a 1 komoru. Obojživelníky sú ektotermné živočíchy, ich telesná teplota závisí od teploty vonkajšieho prostredia.

Obojživelníky kladú vajíčka do vody, kde sa z nich liahnu vonkajšími žiabrami dýchajúce larvy - **žubrienky**. Vonkajšie žiabre po čase zaniknú a na žiabrových oblúkoch sa vytvoria žiabrové lupienky, čím vzniknú vnútorné žiabre. Pri premene na dospelého jedinca im žiabre zanikajú a sú nahradené pľúcami. Zaniká chvostová plutva a vytvárajú sa dva páry končatín. Žubrienky sa živia rastlinnou potravou, dospelé jedince sa živia prevažne živočíšnou potravou.

Veda, ktorá sa zaoberá štúdiom obojživelníkov, nazýva sa **batrachológia**.

3. podkmeň: [Stavovce](#) (*Vertebrata*)
4. trieda: Obojživelníky (*Amphibia*)
 1. rad: [Červone](#) (*Gymnophiona*)
 2. rad: [Mloky](#) (*Caudata*)
 3. rad: [Žaby](#) (*Ecaudata*)

Rad: Červone

V tropickom pásme Afriky, Indie a Južnej Ameriky sú obojživelníky obmedzené iba na vodu alebo na najvlhšie miesta v pralesoch. Sú medzi nimi aj niektorí zástupcovia, ktorí sú pozoruhodní z vývojového hľadiska.

Veľmi zaujímavým radom tropických obojživelníkov sú červone (*Gymnophiona*). Ich telá niekedy veľmi pripomínajú naše dážd'ovky. Dokonca i život pod zemou niektorých zástupcov

Rad: Mloky

Mloky - chvostnaté obojživelníky (*Caudata*) sa vyznačujú dvoma párami končatín. Kožu majú hladkú. Samčeky majú v čase vodného života pestré zafarbenie. Na podnebí úst majú rohovité

zúbky usporiadané v pozdĺžnej lište. Jazyk majú vyliaciteľný. Vajíčka znášajú do vody. Larvám sa vyvíjajú najprv predné nohy. V strednej Európe sú známi zástupcovia rodov mlok (*Triturus*) a salamandra (*Salamandra*).

Salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) dosahuje dĺžku 150-200 mm. Má nápadne čiernožlté výstražné zafarbenie tela, širokú hlavu a za očami nápadné zoskupenie jedových žliaz. Cez deň sa ukrýva pod kameňmi a drevom.

Mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*) dosahuje dĺžku 100-120 mm. Žltohnedú kožu má hladkú, v čase suchozemského života jemne zrnitú. Počas vodného života majú samce jemne vykrajovaný hrebeň a pestrejšie zafarbenie. Žije v menších stojatých vodách. Medzi najväčšie stredoeurópske mloky patrí mlok veľký (*Triturus cristatus*).



Obr. Mloky

1 salamandra škvrnitá, 2 mlok obyčajný (hore samec, dole samica)

Rad: Žaby

Žaby - bezchvosté obojživelníky (*Ecaudata*) majú telo bez chvosta. Vajíčka znášajú do vody. Larvám sa vyvíjajú najprv zadné nohy. U nás sú známi zástupcovia rodov ropucha (*Bufo*), skokan (*Rana*), rosnička (*Hyla*), kunka (*Bombina*) a hrabavka (*Pelobates*).

Ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) má zavalité telo s bradavičnatou kožou. Za očami má zoskupené jedové žľazy. Všade je hojná. Žije v lesoch, na poliach a v záhradách. Aktívna je v noci. Je veľmi užitočná, ničí veľké množstvo hmyzu a slimákov.

Skokan hnedý (*Rana temporaria*) dorastá do dĺžky 100 mm. Má krátku a zaokrúhlenú hlavu. Koža je hladká, obyčajne hnedá s tmavými škvrnami. Cez oko mu prechádza tmavohnedá škvrna.

Rosnička zelená (*Hyla arborea*) má oválne telo a hladkú zelenú kožu, ktorá je len na bruchu zrnitá. Dokáže však meniť farbu podľa podkladu, na ktorom sedí. Dĺžka tela je 50 mm. Na bokoch má od nozdier až po stehná bieločierny pásik. Rozšírená je po celej Európe. Hojná je najmä v nížinách, v listnatých hájoch, krovinách a v močariskách.

Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) dorastá do dĺžky 55 mm. Bruško má žlté. Rozšírená je na východ po Karpaty. Na území strednej Európy žije v periodických mlákach a v nížinách.

